



**Kemény Manó cégnél** kaphatók; használt hengerek, sziksziták, tarárok, triók, felbontógépek; felvonók, valamint az összes malomfelszerelési cikkek. Új m. levelek, serlegek, fogaskerékek, sodronyszövetek, lámpahél, filc, csi, szilazacsó-anyag, lakkvázon, szijak, szivjász, ragasztó stb. Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2536/1

**Reform** dara- és derecszítógép 2x300 és 2x350 mm méretben raktárról azonnal kapható. **Rácz Armin és Társa**, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521/a

**Szívógázmotor** 40-45 lóerős, Ganz gyártmányú, igen jó állapotban, eladó. Csiba-malom, Hajdunánás. 9701

**Aspiratőr** taár, smirgli köpenyes hámozógép, dupla Reform daratisztító, négyrészes és hatrészes, szabadonlengő felsőfűzővel, meghajtású szikszita a legmodernebb kivitelben és az összes malomszükségleti cikkek azonnali szállításra jutányos árában kaphatók. **Fáber Sándor malomfelszerelési vállalat**, Budapest, Nagytéri Szabó-utca 23. fld 20. 2880/1

**Gyantánál** jobb a **DIADAL** folyékony szilapadó. Pár csepp szilajt kímél, puhít, konzervál. 1 kg 8.50 P, 1/2 kg 4.50 P. **Tolnai és Társa** műszaki cikkek raktára, Budapest, VI., Horn Ede-utca 20. 8484

**Tengeriszárítóoszlop** eladó. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/1

**Tányéros detasőrök** modern, szimpla és dupla kivitelben kaphatók. **Rácz Armin és Társa**, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2521

**Eladó** 600 mm-es, kifogástalan, önlelesedő, kvarcköves fűgő daráló 140 és 80 mm-es kövekkel. **Ludvig Mihály**, Pápa, Arany János-utca. 7557

**Golyóscsapágyakat** malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával, javítunk. Új golyóscsapágyakat, csapágyházakat legolcsóbban szállítunk: **Solyomossy és Tsa**, Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 6. 469

**Graepel-féle** függő tengelyes szikszita meghajtószerveket nagyban jutányosan kapható. Azonkívül 80, 90, 100 mm gyűrűskendős csapágyak és kuplungok. Nem tűzűből mentett. **Kohn Adolf** vasletelepe, V., Váci-út 36. 2542/3

**Szitaselyem** foszforbronz, platínázott szövetek legolcsóbban beszerezhetők: **Császár József** műszaki cégnél, Budapest, VI., Király-utca 82. Telefon: 422-667 2827

**22/65** 3/8, 29/60, 29/80, 2/7, 29/100 keletős faszkerényes hengerek nagy választékban azonnal szállíthatók. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836

**Szjártársát** 2500x500x11-es, kétrésztű megvételre keresünk. Ajánlatokat **Váradi Malom és Ipartelepek Rt.**, Nagyvárad, kérünk. 9671

**Ganz** 60-65 lóerős szívógázmotor komplet barnaszengenerátorral együtt eladó. **Műszaki Társaság**, Debrecen, Hunyadi-utca 17. 9683

**Eladók** 10, 16, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 75, 80, 130 HP stabil szívógázmotorok. **Berger József** malomépítő, Győr, Szent István-út 33. 8879

**Malomszerelésből** eladó: 25/80, 35/60 keletős, 25/60 egyszerű vasszekerényes, 21-es hengerek, 48" francia derecszítók, 4-részes mankós, 3-részes szabadonlengő szikszita, keletős daragépek, Pat felbontók, Record, Korund, 2. sz. Emag mosógép, 2. sz. Euréka, 10 kg-os önműködő mérleg, 45 mm átm. új kötél, felvonók, csigák, tárcsák stb. Csiba-malom, Hajdunánás. 9700

**Eladó** 500 mm Greno daráló 300 P-ért, 2/7-es Ganz hengerek 400 P-ért. — Sürgősen keresek 30-40 HP fatüzelésű szivógázmotort komplett generátorral. Végső árat kérek. Egy-két köves gyári állványt két pár kövel, komplett. Végső ármegejelöléssel. **Lonesár Antal**, Isaszeg, első malom. 7518

**Eladó** Láng-gyártmányú, 40 lóerős, álló elrendezésű, lassú fordulátú Dieselmotor kilogastalan, üzemeleges állapotban, továbbá **Amme-Giessecke & Kompenz**, Braunschweig-gyártmányú, 1250 mm kombinált hengerrotató és csiszológép, ugyancsak kifogástalan, üzemeleges, jó állapotban. **Dörfler Andor** géphízőmátyos, Szabadka, Szechenyitér 9. 9702

**Malomszereléseket** átkészítések, keverőberendezéseket, daragépeket, szikszitákat és koptatóberendezéseket, mindenféle malmi gépek készítését vállaljuk. **Pál Testvérek**, Csepel, Badacsonyi-út 26. 7524

**Tartalékhangerek** teljes tagságban 3/8-es, 21-es, 9/14-es és 36/60-as hengerekhez kaphatók. **Kriszthaber Károly**, Budapest, XIII., Láng László-utca 6. 2542/2

**Lisztkeverőgépek** és berendezések azonnal szállíthatók. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/5

**Eladó** 1500x280x130 szjártársa, kisebbek, új magnes. 13 fogas 21/a kerék modellje és nagy vasdaráló, egy kissé hiányos **Jindrich**, 4 drb 21/a, 2 drb 21-es tartalékhangerek, oleó garatok, felvonók. Csak válaszlápra válaszolok. **Szentkirályi, Kecskémét**, Mezei-utca 37. 7507

**Villanymotorok** dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: **Szabados**, Budapest, V., Váci-út 18. 2042

**Elektromotorok** dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhetők, javíthatók garancia mellett: **Kékkő István**, Budapest (VI.), Nagymező-utca 66.) 2011

**Szívógázmotorok** 16 HP és 20 HP, teljesen új, Fried-gyártmányú, stabil, eladók. **Kun Lajos** vasárúgyár, Miskolc. 8440

**Igazán önlelesedő** darálókövek, szavatolt nagyteljesítményűek. **Nagy Ferenc** malomkőgyára, Dunaföldvár. 8568

**Ganz** 30/60 és 30/80-as ketlős vasszekerényes hengerek azonnal szállíthatók. — **Jahn József** malomberendezési vállalat, Budapest, V., Wahrman-utca 6-8. 2728

**Barnaszengenerátor** eladó 40-50 HP motorhoz. **Gézy** bérhengermalom, Baté, Somogy megye. 9699

**50 mázsa** barnaszénkátrány, szokvány minőség eladó. Azonnal szállítható. **Gézy** bérhengermalom, Baté, Somogy megye. 9698

**Eladó** 12 HP szívógázmotor, 36 collos gyári kőjárat, 1 pár 12 collos kő. **Spikur Mihály**, Tápionszentmárton, Újfalva 691. 7554

**Üzemben levő** 20 HP **Martos** generátor nélkül eladó, hibamentes, jó állapotban, ára 1600 P, 3 drb 21-es, hengervastagságuk 215, 216, 217 mm, darabonként 100 P, egy drb 38 collos **Wörner** kőjárat fa- és vasösszes alkatrészei kövek nélkül 120 P, egy drb lecsúszós mágnes (nagy) jó állapotban 80 P, egy drb lángfogó 30 HP motorhoz 50 P. **Ij. Boitor István**, Somogyfajs. 9692

**Háziszereléshez** ajánlunk bármilyen malomhoz elsősorú szakmunkások, szita-asztalosok, csövezők, szerelők, műszaki rajzoló és beérő. **Weisz Jenő** malommester, Mélykút, Bácska 9690

**Malombérletet** keresek részére. **Fáber malomszerelési vállalkozó**, Budapest, Nagyatádi Szabó-utca 23, földsz. 20 2880/a

**Malmot** eladni, venni, bérbeadni, bérbevenni akar, forduljon **Fischhof Sándor** 30 év óta fennálló malomköszvetítő irodájához, **Szekszárdon**. 9407

**Eredeti** Oroszlán-védjegyű szitaselymek, drótszövetek, koptatószövetek legolcsóbban: **Roseth Györgynél**, Budapest (V., Katona József-utca 27.) 2000/1

**Malmot** keresek megvételre részletes ajánlatokat kérek. **Cim** a kiadói hivatalban. 7540

**E C O N O M**

**CSIGATRIÓR** 5 menetes, raktárról

azonnal szállítható

**KARCZAG ÉS TÁRSA** Budapest, VI., Lázár-u. 13

**Olajmalom** eladó. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/4

**Golyóscsapágyak** csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron; **Nánási Sándor**, Budapest, V., Tuzaj-utca 1. Váci-út 66-nál. 2036

**Gőzpörköltöt** venni, tűzpörköltöt eladni. **Bence Sándor**, Sellye, Baranya megye. 7513

**Spirálciszda** eladó, azonnal szállítható. **Kemény Manó**, Budapest, V., Akadémia-utca 21. 2836/5

**Eladók** Ganz 220x550-es szimpla és dupla hengerek, egy szimpla új Reform daratisztítógép, egy Magyar Állami 8 as gőzmagánjáró, 16-kalapácsos Botond. — **Ipartelep**, Nagygeresd, Sopron megye. 7560

**Eladó** 80 HP **Hanomag**-motor malom hajlásához fatüzelésű generátorral, alkalmi ára 3000 pengő. **Bogyai Ferenc** földbírtokos, malomtulajdonos, Pusztafokváci. 7559

**Magányos** idősebb, egyedül álló molnárnak a malommal feles kersetre kiadnám. Ertekezni csak személyesen: **özy. Lacher Jánosné**, Püspökszenterzsébet. 7558

**Örelenőrözőra**  
és azok tartozékai: papírszalag vagy számlap, könyv, fésű, kulcs, doboz, börtök állandós raktáros. — **ÖR-ÉS-AUTÓÓRAK**, valamint kilométerjelzők szakjavító máhely.  
**ÓRÁSIPAR** **Schwarz Testvérek** aranyéremmel kitüntetett órásmesterek Budapest, VI., Podmaniczky-u. 59. Tel: 129-624 Vidéki rendeléseket, javításokat elfogadjunk

**Nincs többé szijcsúszás!**  
Ha gyanta helyett pár csepp **„BERTURIN“** tapadó szijkenőcsöt használ. 1 kg pótolja 3-4 kg gyantát. Használható mindenféle szijjakhoz.  
Ára 7.20 pengő kilogrammonként.  
**BERTA KÁROLY SZIJKENŐCSKÉSZÍTŐ SZOLNOK, ATTILA-UTCA 5. SZÁM.**

A valódi svájci  
**SZITASELYEM**  
100 év óta legjobban bevált  
A selyem méterenkint fenti védjeggyel van ellátva, mely védjegy garantiálja a legnagyobb tartósságot, szjálóképességet és a nyílások egyenletességét.  
Beszerzési források ügyében forduljon a következő címre:  
**SCHWEIZ. SEIDENGAFABRIK A. G. THAL (Schweiz)**

**KREISLER**  
**MALOMBERENDEZŐ VÁLLALAT KFT.**  
Budapest, XIII., Főthi-út 34. (Váci-út mellett) Tel.: 291-691  
RAKTARJELENTES GYÁRILAG JAVÍTOTT, HASZNÁLT MALOMGEPEKRŐL:

Bühler motor tarár, 800 mm széles, Ganz-gyártmányú tarár, 600 mm széles, Graepel-gyártmányú tarár, 1000 mm széles, lábakkal, Triór, 3-as számú, Besser Rentábel, 2-es és 3-as számú, Német gabonahegyező- és hámozógép, Graepel 2-es gabonahegyező- és hámozógép, EMAG önműködő nedvesítőgép, EMAG nyomó porszűrőgép 80x120, 80x120, 90x120 tömlővel, Léglézáró, 120 mm-es, Daráló malomjárát, malompaddal, előtéttel, Dupla malomjárát malompaddal, előtéttel, daruval, Ganz faszekerényes 21-es és 22-es hengerek, Ganz faszekerényes 22x343 szimpla hengerek, Ganz faszekerényes 22x475 szimpla hengerek, Ganz faszekerényes 22x475 dupla hengerek, Ganz faszekerényes 25x100 dupla hengerek, Ganz vasszekerényes 25x100 dupla hengerek, EMAG szimpla és dupla detasór, Seck dupla detasór, Radiálszita egyszerű és dupla, Rázószita, nagy és kicsi, Centrífugaszita, EMAG egyszerűes, szjivezetős, szabadonlengő szikszita 14 darab 2500x1500 mm kerettel, Szikszita, szjivezetős, szabadonlengő, 30 darab 800x1600 mm kerettel, Seck szikszita, „Márta” hajlóművel, 22 darab 920x1600 mm kerettel, AGK. vasfőkeretes szikszita, „Márta” hajlóművel, 26 darab 800x1600 mm kerettel, AGK. vasfőkeretes szikszita, „Márta” hajlóművel, 26 darab 920x1600 mm kerettel, Seck egyszerű reform, ventilátorral, 600 mm-es kerettel, EMAG dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel, Wörner dupla reform, ventilátorral, 2x500 mm-es kerettel, Német típusú új daratisztítógép, 350 mm-es kerettel, Exhaustor, különféle, Lisztkeverőgép 1000 és 2000 mm-es, Csigatörő 1600 és 1800 mm-es, Ganz kombinált rotatókológép 1000 mm-es hengerekhez, „MARTA” szabadonlengő szikszitahajtómű háromféle nagyságban.

**Ha használt gépet akar venni, vagy feleslegessé vált gépet el akarja adni** forduljon bizalommal  
**Kemény Manó** céghez,  
Budapest, V., Akadémia-utca 21. szám

**Német Molnáriskola Dippoldiswalde-Sa.**  
Városi felsőbb szakiskola. Molnárak számára 3 felév, malomépítő részére 4 felév. Vizsgák állami ellenőrzés mellett. Felügyelet alatt próbamalom és laboratórium.  
Tanrend díjmentes.

**RYMORZ LAJOS HAT. ENG. VILL. VÁLLALAT**  
BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 50. SZ. TELEFON: 291-755  
**ALKALMI HIRDETÉSEI:**  
**VESZ, ELAD, CSERÉL MINDENMÉŰ ÜZEMGÉPEKÉ**  
Gatter 24 collos, Höcker félstabil 35 HP, 138 HP Diesel (gázüzemre is), négyoszlopos prések, esztergapadok, szalagfűrészgépek, kombinált gyalugép, erőfőllő-lyukasztó stb.

**ALKATRÉSZEK SZJÁRTÁRSÁK**  
**FORD ÉS FORDSONHOZ**  
LEGLÓCSÓBBAN  
**WITTENBERGERNÉL**  
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM  
TELEFONSZÁM: 115-495

**Rendeletyszerű malmi könyvek régi árban!**

Vámfeljegyzési-Vámcserekönyv szállítóbárcával egyesítve	5.— P	Pénztárkönyv	2.— P	Malmi munkarend, az ipartörvénynek és az új munkaügyi rendeleteknek megfelelő tartalommal, 3 darab ára (kérvénymintával)	1.20 P
Darálási könyv (árpa, tengeri stb. darálásához)	2.— P	Alkalmazottak nyilvántartási és szabadságkönyve	3.20 P	Munkabérhirdetmény	—,40 P
Gabonarakárkönyv	2.— P	Munkás- és bérjegyzékönyv	3.50 P	Váltásigköteles vámörlesek (vámcserek) könyve	2.50 P
Örleményraktárkönyv	2.— P	Zsákbárca, külön színben a gabona- és az örleményekhez. Ára 500 darabonként csomagoiva	1.— P	Valamennyi könyvet az állami bélyegjelző hivatal fémmzárával hitelesítve és a malomosztály alkalmassági záradékával ellátva — használatra tehát teljesen készen — szállítjuk.	
Örleési (malter) könyv	2.— P	Tájékoztató. Könyvrendelőinknek három példány díjtalan.			
Malomipari mellék munkák könyve	2.— P				
Tárolási könyv	2.— P				
Örletgyűjtő könyv	2.— P				

Legolcsóbb beszerzési forrás: **MAGYAR MOLNÁROK LAPJA** kiadóhivatala, Budapest, V., Katona József-utca 14

# MAGYAR MŰVELŐK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETESI ÁRAK:  
1942 JANUÁR 1-TŐL:

HOGY ÉVRE 20.— P. FÉLÉVRE 10.— P. NEGYÉVRE 5.— P

Kiadványok ára: a kiadványok rovataiban előfizetők részére egy szövegszerű közlés 10 fillér, vastag betűvel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szög) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

FŐSZERKESZTŐ:

DR. KARÁCSON JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:  
BUDAPEST, V., KATONA JÓZSEF-UTCA 14.

TELEFONSZÁM: 118-489

Magyar királyi postatakarékpénztári csekkaszámja száma: 11.456

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtt 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szövege.

Nagyhirdetések ára, egy hatodhastásos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegszövegszerű (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

## Megállapították az árpa, zab és kukorica vámörlesztésének készpénzbeni és vámdarálásának természetbeni díját

A megállapított darálási vámnál sem többet, sem kevesebbet nem szabad felszámítani.

Megszűnt a csírátlanítás a kukorica vámörlesztésénél és vámdarálásánál!

Az árpa, zab és kukorica vámörlesztési és vámdarálási díjának megállapításáról szóló rendelet végére teljes világosságot hozott azokban a kérdésekben is, amelyeket az eddigi rendeletek nem, vagy pedig nem eléggé világosan rendeztek. Az új rendelettel megszűnnek mindazok a kételemek, amelyek eddig felmerültek az árpa, zab és kukorica vámörlesztésénél és vámdarálásánál, valamint a kukorica csírátlanításának ügyében. Úgy a vámörlesztés készpénzben megállapított díja, mint a vámdarálás természetbeni díja körülönkéntes rendeltetmagyarulatok és bizonytalanságok helyébe az új rendelet világos és félre nem érthető rendelkezései lépnek. Ezzel a nyugodt és országosan egyöntetű vámörlesztési és vámdarálási tevékenységnek immár semmi sem áll útjában.

A rendelet teljes szövege a következő:

A m. kir. közellátásügyi miniszter 162.100/1942. K. M. sz. rendelete az árpa, zab és kukorica vámörlesztési és vámdarálási díjának megállapítása tárgyában.

A 9.280/1941. M. E. számú rendelet 1. §-ában, valamint a 3.600/1942. M. E. számú rendelet 40. §-a (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a pénzügyminiszterrel, földművelésügyi miniszterrel és az iparügyi miniszterrel egyetértőleg a következőket rendeltem:

1. §. (1) Vámörlesztésre jogosultak részére végzett örlésért bármilyen hajtóerejű vagy berendezésű malom üzembentartója a liszté örlés céljából átvett időszereken száraz, tisztított, gyommagmentes árpa, zab és kukorica minden 100 kg-ja után az árpánál és zabnál legfeljebb 3.30 pengő örlési díjat és 3% porlást, míg a kukoricánál legfeljebb 3.— pengő örlési díjat és 2% porlást számíthat.

(2) A malom üzembentartója a liszté örlés céljából átvett és megtisztított árpa és zab után 97%, kukorica után pedig 98% örlémenyt (lisztet és korpát) köteles kiszolgáltatni, míg a tisztítási eljárás során kiválasztott örölhető hulladékot megdarált állapotban vissza kell adni.

2. §. A liszté örlés végett bevitt árpát, zabot és kukoricát a R. 6. §-a (2) bekezdésében rendszeresített vámörlesztési szelvények szempontjából minden malomüzem tisztítatlan súlyban köteles átvenni.

3. §. (1) Árpa, zab és szemes kukorica darálásánál (zúzásánál) a 6.130/1942. M. E. számú rendelet 1. §-ának (1) bekezdésében említett természetben számított díj (vám) címén bármilyen hajtóerejű vagy berendezésű malom (daráló) üzembentartója a tisztítatlan állapotban átvett termény 100 kg-ja után 8%-ot és porlást címén további 1%-ot, összesen 9%-ot, míg csöves kukorica darálásánál (zúzásánál) a tisztítatlan állapotban átvett termény 100 kg-ja után 12%-ot és porlást címén további 2%-ot, összesen 14%-ot köteles felszámítani.

(2) A darálás céljából átvett tisztítatlan árpa, zab és szemes kukorica után 91%, míg a csöves kukorica után 86% darát kell kiszolgáltatni.

4. §. Az árpa, zab, valamint a szemes és csöves kukorica örlésért vagy darálásért az 1. és 3. §-ban megállapított örlési (darálási) díjon és porlási százalékon felül bármilyen más díjazás (szilapénz, fuvarköltés, forgalmi adóváltás, stb.) felszámítása vagy egyéb szolgáltatás kikötése tilos.

5. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1942. évi november hó 10-én.

A miniszter helyett:

Rováczy Lajos s. k. államtitkár.

A rendelet legnagyobb szenzációja az, ami nincs ugyan a rendeletben szavakkal kifejezve, de értelemszerűen következik a rendelethöz, hogy

**a vámörlesztésben és vámdarálásban a kukorica csírátlanítása nem kötelező, sőt nem is lehetséges.**

Ez világosan kitűnik abból, hogy a rendelet értelmében (1. §. (2)) a malom a liszté örlés céljából átvett és megtisztított kukorica után 98% örlémenyt — lisztet és korpát — a darálás végett átvett tisztítatlan szemes kukorica után 91%, míg a csöves kukorica után 86% darát köteles kiszolgáltatni. Minthogy pedig a szemes kukorica darálási természetbeni váma 8%-ban, a porlás pedig 1%-ban van megállapítva, minden kétségen felül áll, hogy a vám és porlás levonása után csak abban az esetben lehet 91 kg

darát kiszolgáltatni 100 kg-ból, ha a megdarálód kukoricát nem csírátlanítják.

Ugyanígy a helyzet a kukorica vámban való megörlesztésénél is. Itt az örlés díja készpénzben szedendő. A porlás pedig 2%-ban van megállapítva. A kiszolgáltatandó örlémeny összmenyisége 98%-ban lévő, nem fér hozzá kétség, hogy a vámörlesztésben felörölt kukoricát nem kell és nem is lehet csírátlanítani.

Ezzel megszűnt az a visszas helyzet is, amely úgy a malmok, mint a daralók részéről állandó panasza és bizonytalanság tárgya volt, hogy t. i. a vámörlesztésben és vámdarálásban és csírátlanítás kivétel. Nemesak a termelőközönség állandó és következetes ellenkezése miatt, hanem abból az okból is, hogy a több ezer kis, primitív berendezésű daráló és patakmalom műszakilag sem volt képes a csírátlanítást elvégezni. Megszűnnek azok a mesterkedések is, amelyeket ezek a kis egységek kényserűségről és azért voltak kénytelenek elkövetni, hogy a csírátlanítás teljesíthetetlen feladata alól mentesülhessenek. De remélhetőleg megszűnnek a fekete örlések és daralások is, amelyeknek a kukorica vámörlesztésben és vámdarálásban a teljesíthetetlen csírátlanítási rendelkezés volt a legfőbb okozója.

Az árpa, zab és kukorica örlésénél egyébként ugyanazok az általános szabályok vannak érvényben, mint a kenyérgabona örlésénél. Így a kiszolgáltatandó örlémeny mennyiségét a tisztítási hulladék leszámítása után kell kiszámítani és az örlési díjat is a tisztított mennyiség után kell felszámítani.

A vámörlesztési szelvények szempontjából azonban a tisztítatlan súly számít. Tehát — éppen úgy, mint a búzánál, kétszeresen és rozsnál — csak annyi tisztítatlan árpát és zabot vehet át a malom vámörlesztés végett, mint amennyiről a neki átadott vámörlesztési szelvények szólnak.

Kukoricából pedig annyit, amennyit a vonatkozó és alább részletezett rendelkezés engedélyez, de ezt is csak tisztítatlan súlyban.

A vámdarálásnál azonban a kiszolgáltatandó darát a tisztítatlan súly után kell kiszámítani. A vámdarálás természetbeni vámját szintén a tisztítatlan súly után kell levonásba hozni.

Az árpa, zab és kukorica vámörlesztésénél kiválasztott örölhető hulladékot az öröltetőnek megdarált állapotban vissza kell adni, mint az a kenyérgabonák örlésénél is történik. A darálási hulladék visszaadása tehát nem az öröltető kívánságától függ, hanem az általánosan kötelező.

Amíg az árpa, zab és kukorica vámörlesztésénél megállapított örlési díj a legmagasabb, amelynek a rendelet szerint többet nem szabad felszámítani, addig

**a darálásért megállapított természetbeni vámok legmagasabbak és legalacsonyabbak. Azokat sem felfelé, sem felfelé át lépni nem szabad.**

Az új rendelet etekintetben is üdvös újítást hozott, mert megszünteti a darálás díjában eddig lehetséges tisztességtelen versengést és árrombolást. Megszünteti továbbá azt a bizonytalanságot, aminek eddig a daralók, illetve malmok azért voltak kitéve, hogy az árrögzítő rendelet rendelkezéseinek eleget tehessenek s ami a megváltozott árak és viszonyok következtében a legjobb akarat mellett sem mindenkor sikerült.

Csupán egyetlen nyitott kérdés marad meg az új rendelet nyomában. És pedig az, vajjon tarthatnak-e a malmok és daralók árpa és zabról cserekeszletet? És ha igen, úgy honnan és mitől veszik az erre szükséges szemesterményt?

Ennek a kérdésnek rendezése nélkül a malmok árpából, zabból és kukoricából tételes vámörlesztésnek kénytelenek végezni, ami egy olyan malomban, ahol csereforgalom van, műszaki és kezelési szempontból nehézségeket okoz. A kukorica vámörlesztésénél viszont csak olyan malomban volna értelme cserekeszlet tartásának, ahol a kukorica vámörlesztési forgalma olyan mérvű, hogy a csereörleménykétszlet minden nap elfogy s így az igen gyorsan megromló kukoricalisztkészletet nincs kitéve a megromlás veszélyének.

Am árpa és zabliszt ennek a veszélynek nincs kitéve s így ebből a szempontból nem volna akadály annak, hogy a malom cserekeszletet tarthasson.

A kérdés akként volna a legegyszerűbb és legkönnyebb módon megoldható, ha a malmok engedélyt nyernének arra, hogy a begyűlt természetbeni

vámból örölhetnének cserekeszleteket. Ez semmiféle veszéllyel sem jár a közellátás szempontjából, mert ezek a cserekeszletek legfeljebb 1—2 napon belül bármikor szemesterményre változtathatók át, illetve cserekeszletbe. Így a közellátásnak mindenkor módjában áll a vámkeresmény felől rendelkezni.

Az új rendeletben sincs megszába az árpa, zab és kukorica liszté való örlésénél a kiörlés mértéke. A rendelet tehát szabad kezlet hagy ebben a tekintetben az öröltetőnek, illetve a malomnak. Így a malmok abban a helyzetben vannak, hogy a kiörlés mértéke tekintetében az öröltetővel szabadon egyezhetnek meg, illetőleg az öröltető kívánságának általában eleget tehetnek. Az árpa, zab és kukorica liszté való örlése csupán vámörlesztési szelvény ellenében lévő lehetséges, abból a közellátásra semmiféle hátrány sem származhatik. Utóvégre minden vámöröltető tudja, hogy mennyi lisztre és mennyi korpára van szüksége s így a kiörlés mértékét is szükségletéhez mérten fogja megszabni.

**Ezek után összegezzük az árpa, zab és kukorica vámörlesztésének és vámdarálásának jelenlegi szabályait:**

Árpát, zabot és kukoricát vámörlésre csak a vámörlesztési szelvények ellenében szabad átvenni, mégpedig a tisztítatlan súly alapulvétele mellett.

Árpából és zabból csak annyit szabad vámörlésre elfogadni, mint amennyi kenyérgabonáról szóló vámörlesztési szelvényt szolgáltat be az öröltető. Kukoricából a kenyérgabonajegy 20 kg-os vámörlesztési szelvényére 30 kg, 15 kg-os szelvényére 22 kg és 10 kg-os szelvényére 15 kg-ot szabad elfogadni és felörlni.

Azokat a vámörlesztési szelvényeket, amelyek ellenében a malom árpát, zabot, illetve kukoricát öröl, a többi vámörlesztési szelvényektől elkülönítve kell nyilvántartani és elszámolni. Azonkívül ezeket a vámörlesztési szelvényeket megkülönböztető jellel kell ellátni. Az árpára vonatkozó szelvényeket „A” betű rábelyegzésével, vagy tintával ráírásával, a zabra vonatkozó szelvényeket „Z” betű, a kukoricára vonatkozókat pedig „K” betűvel kell megjelölni.

Az örlémeny kiszolgáltatása azonban a tisztított súly alapján történik. A vámörlés díját csak készpénzben szabad felszámítani, ugyan csak a tisztított súly után. A tisztítási hulladékot megdarálva vissza kell adni az öröltetőnek.

Az örlés díja időszerűen száraz, tisztított, gyommagmentes árpánál és zabnál 100 kg-onként legfeljebb 3.30 P és 3% porlás. Az ugyanilyen kukoricánál legfeljebb 3.— P és 2% porlás.

Ennek megfelelően árpa és zab után a megtisztított súly után számítva — 97% örlémenyt — lisztet és korpát — kukoricánál — ugyanezen a megtisztított súly után — 98% örlémenyt — lisztet és korpát — kell kiszolgáltatni. A kiörlés mértéke nincs megállapítva. Így az öröltetőre és a malomra van bízva, hogy a kiszolgáltatandó örlémenyből mennyi legyen a liszt és mennyi a korpá.

Ha és amennyiben az örlés alkalmával a malom a porlásnál elvonást eszközöl, erre vonatkozólag ugyanazok a szabályok alkalmazandók, mint a kenyérgabona vámörlesztésénél.

Az árpa, zab és kukorica vámdarálásához jogosultak részére nem kell külön engedély.

Az árpa, zab, szemes és csöves kukorica vámdarálását csak természetbeni vámmért szabad végezni. A tisztítatlan állapotban átvett árpa, zab és szemes kukorica kötelező darálási díja 8% vám és 1% porlás, összesen 9%. A csöves kukorica darálási (zúzási) díja 12% vám és 2% porlás, összesen 14%. Természetesen szintén a tisztítatlan súly után, 100 kg-onként.

A tisztítatlan árpa, zab és szemes kukorica darálásánál 91%, a csöves kukorica után 86% darát kell kiszolgáltatni.

Árpát és zabot takarmányozási célra örölni tilos.

Minden malom és daráló köteles minden hónap 5. napjáig az előző hónapban szedett darálási vámkeresményét a Hombárnak, mint a Futura gabonagyűjtési főosztálynak (Budapest, V., Bécsi-u. 2) bejelenteni és azt — a Hombár által kijelölt főbizományosnak — a hatóság által megállapított áron minden hónap 15-ig vétele felajánlani.

Sem az örlésnél, sem pedig a darálásnál más költséget — és különösen hangsúlyozzuk — a forgalmi adóváltást sem szabad felszámítani.

Sem a vámörlesztésnél, sem a vámdarálásnál a kukoricát nem lehet csírátlanítani.

A rendelet 1942 november 11-én lépett hatályba. (B. K. 1942 nov. 11-i, 256. száma).

## A rostaalj hulladék megőrlését minden üzemben kötelezővé tették

Tisztítási hulladékot csak megőrölve szabad forgalomba hozni.

Gabonatermésünk minőségének javítását nagy mértékben hátráltatta korábban az a körülmény, hogy a tisztítási hulladékok, gyommagvak stb. azok feltakarmányozása után a trágyával együtt a földekre kerültek és a vetést erősen elgyomosították, elgazosították. A malomipar ennek hátrányos következményeivel tisztában lévén, maga volt az, amely olyan rendelkezést sürgetett, amelyik megakadályozza a gyommagvaknak a szántóföldekre való jutását és a vetések elgazosodását.

Ennek a mozgalomnak eredményeként született meg azok a rendelkezések, amelyek arra kötelezték a malmokat, hogy a tisztítási hulladékokat, gyommagvakat stb. az öröltetőnek csak megdarált állapotban szolgáltatják vissza.

Amde ez a rendelkezés a vető- és egyéb magvak tisztításával foglalkozó többi iparvállalatokat nem kötelezte s így a vetéseket megfertőző gyommagvak még mindig nagy mennyiségben kerültek a szántóföldekre.

Ezen az állapotban igyekeztek segíteni a földművelésügyi miniszter 511.400/1942. F. M. számú rendelete, amely általános hatállyal elrendeli, hogy a vetőmag és egyéb magvak tisztítása után fennmaradó hulladékot (rostaalj, szélalj stb.) csupán legalább *buzadara finomságára megőrölve* és ha a hulladék arankamagot, vagy apró gyommagot is tartalmaz, csak *lisztfinomságára megőrölve* szabad forgalomba hozni.

Ez a rendelkezés főként a vetőmagtisztítótelepekre, közraktárakra, nemkülönben hantolóüzemekre, valamint mindazokra az üzemekre vonatkozik, amelyek bármilyen címen vetőmag vagy egyéb magvak tisztításával foglalkoznak.

A malmokat ez a rendelkezés ezidőszerint nem érinti, mert a malom rostaalj hulladékot egyébként sem hozhat forgalomba. A malom ugyanis a közellátási rendelkezésekben előírt kiőrléseket a *tisztítatlan gabonából* köteles teljesíteni és a tisztítási hulladék megőrölhető részét a korpához hozzáörölni. A teteles vámorlómalmok pedig a tisztítási hulladékot a vámorlított kötelesek visszacsomagolni. Mégpedig megdarálva. Így erről a részről sem fenyegetett semmiféle veszedelem. A rendelet rendelkezései tehát csak akkor és annyiban vonatkoznak a malmokra, ha és amennyiben külön vásárolnak rostaalj hulladékot, abból a célból, hogy azt forgalomba hozzák.

Erre a rendelet a malmoknak módot nyújt, amennyiben megengedi, hogy magtisztító telepek és rostaalj hulladék őrlésével iparszerűen foglalkozó vállalatok, kifejezetten a malmok is, rostaalj hulladékot örletlen állapotban, a termelőtől, a földművelésügyi miniszter engedélye nélkül vásárolhatnak. Egyébként azonban a rostaalj hulladékoknak örletlen állapotban való forgalombahozatalához a földművelésügyi miniszter engedélye szükséges.

A rendelet értelmében a rostaaljörlemény zsákcéduláján fel kell tüntetni annak a magának nevét, amelynek tisztításából származott. Rostaaljak örleményének keverékét „rostaaljörlemény keverék” elnevezéssel és a keveréket 10%-nál nagyobb mennyiségben alkotó rostaaljak nevének — a jelenlevő mennyiségük folyó sorrendjében való felsorolásával — kell megjelölni.

A rendelet 1942 november 6-án lépett hatályba.

A rendelet megjelenése alkalmából felvetették azt a kérdést, vajon az ocsú rostaalj hulladéknak tekintendő-e s így vonatkozik-e az ocsúra a rendeletben meghatározott megőrlési kötelezettség a forgalombahozatal esetén? Egyesek szerint ugyanis az ocsú *malmi termék*, a rostaalj pedig *tisztítási hulladék*.

A kérdéses taglalásánál próbáljuk meg először meghatározni, mit értünk tulajdonképpen ocsú alatt? Származástani szempontból az ocsú: „gabonája, mely nyomtatáskor ondójában marad s mely — mikor a gabonát mossák — a víz felszínén uszók.” (Ballagi: A Magyar Nyelv Teljes Szótára. Pest, 1873). T. i. a régi idők gadasszonya is ismerte a gabonamosást és mielőtt gabonáját elvitte a malomba megőrölni, azt alaposan megmosta és megszártította.

Sok helyen ocsú alatt azt a gabonahulladékot értik leginkább a molnások, amelyet a tarár választ ki a gabonából, amikor kiszívja belőle a gabonánál könnyebb, idegen vagy beteg szemeket s azokat a gép oldalán mint *ocsút* (gabonahulladékot) ejti le. Amde ez az értelmezés nem egységes és nem általános. Vidékenként másként értelmezik. Sok helyen a esirkebuzát is ocsúnak nevezik, különösen ha az toklászrészekkel kevert. Ma inkább gyűjtőelnevezése a különféle tisztítási hulladékok, idegen magvak, beteg szemek stb. keverékének.

Hogy az ocsú mennyiben malmi termék és mennyiben tisztítási hulladék, annak vitatásába nem megyünk bele, mert ez teljesen a malom tisztító berendezésétől és tisztítási rendszerétől függő dolog, beleértve a búza mosását és a mosáshoz használt víznek tisztítását is.

Hogy azonban a jelenleg hatályos rendeletek nem tesznek gyakorlatilag különbséget az ocsú és egyéb tisztítási hulladékok között, bármilyen néven nevezik is azokat, néhány példával bizonyítjuk.

Maga a fentebb tárgyalt 511.400/1942. F. M. számú rendelet a következő mondattal kezdődik:

1. §. (1) Vetőmag és egyéb mag tisztítása után fennmaradó hulladékot (rostaalj, szélalj, stb.) forgalombahozni csak akkor szabad... stb. amiből kiülágl, hogy a rendelkezés minden néven nevezendő *hulladéokra vonatkozik*. Hogy pedig az ocsú hulladék — bármit is értsünk alatta — az aligha vitatható.

Az új forgalmiadó-kódex, az 500/1924. P. M. sz. rendelet 26. §-ának (4) bekezdése együtt említi az ocsút, konkolyt és rostaalját. A 27. §. (2) bekezdése szerint: „aH a gabona tisztítása (az idegen keverék kiválasztása) igazoltan — az örleési folyamattól teljesen elkülönített — raktári előtisztítás keretében történik, az előtisztítás folyamán kiválasztott *ocsú, konkoly, búkköny (hulladék)* mennyisége után adóváltást fizetni nem kell, mert a raktári előtisztítással kiválasztott hulladék ebben az esetben felöntésre sem kerül.” Tehát ez a rendeletrészlet is együtt emlegeti az ocsút a többi tisztítási hulladékkal.

Az 50. §. (2) bekezdése szerint: „Ugyancsak ilyen módon a tisztítás során kiválasztott *ocsú, konkoly, búkköny és egyéb hulladékmennyiséget*... kell bevezetni, stb.” Ez a rendeletrészlet is a hulladék közé sorolja az ocsút.

Ez volt egyébként a multban is a gyakorlat. A f. é. július 1-én hatályon kívül helyezett 1.500/1937. P. M. számú rendelet már 1. §-ában együtt sorolja fel az *ocsút, konkolyt, tönkölyt és rostaalját*. A 14. §. (2) bekezdése idegen keveréknek nevezi az *ocsút, konkolyt, búkkönyt és egyéb hulladékot*. Ugyanezen rendeletrészlet (3) bekezdése az *ocsút, konkolyt, búkkönyt* stb. a tisztítási veszteségek közé sorolja.

A rendelet hatálya alól tehát semmiféle tisztítási hulladékot így az ocsút sem lehet kivonni a mi felfogásunk szerint. Hozzászólásokat a kérdéshez szívesen látunk.

### Balesetelhárítási jutalomdíj-pályázat

Az Országos Társadalombiztosító Intézet igazgatósága az 1942. év folyamán a balesetelhárítási tereén eredményes munkásságot kifejtő munkavállalók részére a következő jutalomdíjakat tűzi ki:

1. hat, egyenkint 360 P-s jutalmat mérnökök, illetőleg tisztviselők;
2. tíz, egyenkint 180 P-s jutalmat művezetők, illetőleg hasonló alkalmazásban állók;
3. tíz, egyenkint 120 P-t és húsz, egyenkint 60 P-s jutalmat munkások részére.

A jutalomdíjak odaítélésének feltételei a következők:

- a) Jutalomdíjban csak az Országos Társadalombiztosító Intézetnél baleseti biztosításra kötelezett üzemek munkavállalói részesülhetnek.
- b) A jutalomdíjakra pályázni kell, annak megjelölésével, hogy melyik csoportba tartozó jutalomdíjakra pályázik. A lehetőleg gépirásos pályázatot 1943. január 15-ig kell az Intézet baleseti kárfejezeti osztályához címezve beadni. A határidőn túl érkező pályázatok figyelembe nem vétetnek.
- c) A pályázatban ismertetni kell a pályázó alkalmazási minőségét, beosztását, munkakörét, a balesetelhárítási tevékenységét és az utóbbi tereén elért teljesítményeit.
- d) A pályázatot a munkaadó igazolásával is feltétlenül el kell látni, mert enélkül a pályázat figyelembe nem vehető. A munkaadó igazolásnak azt is fel kell tüntetnie, hogy a pályázó milyen alkalmazási viszonyban (tisztviselő, művezető, avagy munkás) áll.
- e) A jutalomdíjakat az Intézet balesetelhárítási szakbizottsága ítéli oda. Az odaítélés legkésőbb 1943. április 30-ig történik.
- f) A pályázó tudomásul veszi, hogy a pályázatának tárgyát képező bármilyen védőkészüléket, védőfelszerelést stb. vagy technológiai, munkaszervezeti stb. javítást, újítást az Intézet közérdekből a munkaadóknak (üzemeknek) alkalmazására, megvalósításra ajánlhatja, még abban az esetben is, ha a pályázó esetleg nem is részesült jutalomdíjban. Ezt az ajánlást (propagálást, szaklapban közlést) azonban az Intézet minden esetben csak a szerző (tervező, újító) nevének feltüntetésével végezheti.
- g) A jutalomdíjakat az Intézet a munkaadók útján fogja a dályadíj-nyertesekhez eljuttatni.

Országos Társadalombiztosító Intézet.

**SZÍVÓGÁZMOTOROK  
FA-, FASZÉN- ÉS  
BARNASZÉN-  
TŰZELÉSRE  
DIESELMOTOROK  
ÁTALKÍTÁSA  
MOTOR- ÉS GÉPGYAR  
ZOLNAY, MARTOS ÉS HERZ  
BUDAPEST, XIV., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UTCA 87. SZ.**



**Tűzoltó  
készülékre  
van szüksége?**

Forduljon hozzánk!

**TOTAL**

rendszerű, ötféle anyaggal oltó tűzoltókészülékeink ismertetésével és árajánlattal készséggel szolgálunk:

**LIGETI ÉS BIRO**

BUDAPEST, V., ÁRPÁD-UTCA 10. TELEFON: 127-799



**PAPIR-  
ZSÁKOK**

közvetlenül a készítői nátronpapírból, havonta egyszer 500 drb engedély nélkül is, ezenfelül engedélyezve szállítható:

50 kg liszthez	{	3 rétü darabja	48 fillér
		4 rétü darabja	55 fillér
50 kg korpához	{	3 rétü darabja	57 fillér
		4 rétü darabja	65 fillér

az összes mal felárakkal együtt

**BUDAI PAPIRÜZEM**

BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 15. SZÁM

Telefonszámok: 121-402 és 117-292

Kérjen nyilatkozat-ürlapot!

**PAPIR-  
ZSÁK**

garantáltan nátronpapírból!

50 kg lisztre 4 rétü kb. **46 dkg-os**

50 kg korpára 3 rétü kb. **44 dkg-os**

Papirzsákjainkat cégnomással is szállítjuk.

Kérjen ajánlatot és próbaszágot!

**BATES PAPIRÁRU  
IPARI R. T.**

Budapest, V., Alkotmány-u. 4.

TELEFON: 114-663

**Minden tekintetben jól óhajt vásárolni?**

Forduljon bizalommal a

**SCHWEIZ. SEIDENGAZE FABRIK A.-G.**

Thal. (Schweiz.) (Marke Hohl) képviselőjéhez és gyári lerakatához:

**ZOLTÁN ZSIGMOND**

céghez

Budapest, Klotild-u. 14/b. Tel.: 119-374



MAGYAR  
ÖSKERESZTÉNY MALMOK SZÖVETSÉGE  
KÖZLEMÉNYEI

**Tüzfabeszerezés közvetlen termelőktől.**

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 581.078/1942. I. B.-2. sz. leirata értelmében indokolt volna, ha a malmok tüzfaszükségletüket a termelők még szabad rendelkezésre álló készletéből szereznék be, amely esetben a vételről szóló megállapodást a földművelésügyi minisztériumhoz felterjesztendő.

Szövetségünk ezzel kapcsolatban eljárta a földművelésügyi minisztériumban abban az irányban, miként kell a malmoknak igénylésüket előterjeszteni. A földművelésügyi minisztériumtól szerzett felvilágosítás szerint a malomnak kötlevelet kell váltania a fatermelővel és a kötlevelet egy kérvény kíséretében be-terjeszteni a földművelésügyi minisztérium-

hoz, amely kérvényben meg kell indokolnia a tüzfabeszerezés szükséges voltát. A kérvényhez mellékelni kell egy igénylőlapot a, tüzifa szállítási igazolvány kiadásához. Ezt az igénylőlapot, amelyet Szövetségünk kívánatra tagmalmának készsége megküld, megfelelően ki kell tölteni és minden 10 tonna igényelt tüzifa után 1 P-t kell átutalni a földművelésügyi minisztérium 105.508. sz. csekkszámjára (Erdészeti statisztika bevételi számla, Budapest). Ilyen csekklapok ugyancsak Szövetségünknel igényelhetők.

A közvetlenül termelőktől lekötött tüzifamennyiségek szállítási igazolványainak sürgős kieszközölése érdekében ajánlatos, ha a malmok a fenti módon felszerelt kérvényüket Szövetségünkhöz küldik be.

**A FOSz közgyűlését nagy érdeklődéssel várja az ország molnársága**

A november 22-re hirdett közgyűlés iránt minden oldalról erős érdeklődés nyilvánul meg. Tanúság erre az a számos levél, melyet hozzánk a közgyűlésre vonatkozólag az ország minden részéből intéznek, de amelyeket sajnálatunkra nem áll módunkban leközölni különböző okokból.

Kivételt teszünk azonban a helyhiány dacára is az alábbi levéllel, mert helyesen mutat rá a dolgozó molnárság mai egyik legnagyobb problémájára és ennek megoldási lehetőségére. A levél a következőképpen szól:

A FOSz ügyvezető elnökének a közelmúltban leközölt cikkére kívánok pár szóban hozzászólni.

Igenis a helyzet az, hogy a tanult molnárak mindinkább kiszorulnak a malmászatból. Ha ezt boncolni kezdenék, találni lehetne erre több okot is esetleg. De egyre akarok csak kitérni, ami a malmok bérletével és a tanult molnárokkal kapcsolatban fennáll. Azt hiszem, illetőleg tudom, hogy minden arra való tanult molnár tisztában van azzal, hogy a legnagyobb akadály ott van a malmok bérbedásánál, illetőleg bérbevételénél, hogy a tanult molnárság nem tud hozzájutni, mert nem rendelkezik megfelelő tőkével.

Ugyanis a tanult molnárak túlnyomó része mint alkalmazott működik és mint ilyen a munkabérből bizony nehezen, illetőleg nem tud olyan tőkét megtakarítani, hogy azzal malmot bérelhessen, ez csak ritka esetben lehet meg. Legfeljebb egy-két ezer pengőt megtakarít, az pedig nem elég ahhoz, hogy komoly bérletet lehessen vele kézbevenni.

Már most tényleg minden tanult molnárnak ott van a helye a nov. 22-i rendkívüli közgyűlésen és ott a legfőbb ok, illetőleg a legnagyobb akadály áthidalásán kell dolgozni. Ki kell harcolni, hogy az arra érdemes tanult molnárság megfelelő anyagi támogatást kaphasson, amivel aztán tényleg tudjon hozzájutni ahhoz, amihez neki tényleg joga van.

Es ezt meg lehet csinálni, mint ahogy meg is kell csinálni. Csak oda kell állni a gátra, mert tétlenül hiába fogjuk várni, hogy beteljesül, az soha sem lesz! Nekünk illetékeseknek kell azt — bármilyen nehézségekbe ütközik is — kiharcolni. Ha az egyik ajtón kitessékkelnek bennünket, megünnölk a másikra, addig, amíg sikert nem érünk el.

*Minden tanult molnár megértheti, miről van szó és tudnia kell azt is, hogy ha ölbetett kézzel várja sorsa beteljesülését, keserű tapasztalatokra fog ébredni. Tehát minden tanult molnárnak ott kell lenni a gyűlésen, bármilyen alkalmazásban van, mert ez mindannyiunknak egyformán érdeke. A Kormányzatnak is épp úgy, mert nemzeti vagyonról van szó. Amit egy tanult szakember bizonyára gazdaságosabban fog tudni kihasználni, mint aki azelőtt csak kívülről látott malmot, tehát nemzetgazdasági szempontból is nagyon előnyös dolog lenne, biztosan tudjuk, hogy illetékes helyen meg is fogják érteni és méltányolni fogják kérésünket.*

*Tehát mindenki ott legyen, legyen az barát vagy ellenség, legyen az segéd vagy főmolnár, tulajdonos vagy bérlő! Mindenkit egyformán érdekelhet, ha jelen pillanatban úgy is érzi, hogy neki nincs rá szüksége. De igenis szükséges lehet egy következő alkalommal, ha neki nem, hát akkor a gyermekeinek.*

*A gyűlésen majd többet erről a témáról.*

*Igaz kartársi üdvözléssel*

*Buják, 1942 nov. 8.*

Jóna László.

**A közellátásügyi minisztérium új államtitkára**

A Kormányzó úr Öfóméltósága dr. Jakabffy Károlyt, a m. kir. Postatakarékpénztár vezérigazgatóját a közellátásügyi minisztériumhoz államtitkárrá nevezte ki. Az új államtitkár közszolgálatát az igazságügyi minisztériumban kezdte meg. Onnan a Legfőbb Állami Számvevőszékhez helyezték át. Majd a közlelmezési minisztériumban az ország lisztellátási ügyeinek irányítását végezte. 1938-ban miniszteri osztályfőnöki rangban kinevezték a Postatakarékpénztár vezérigazgatójává. Államtitkári minőségében a közellátásügyi minisztérium kebelében működő *Archivátal* vezetője lesz.



**KÁLMÁN JÓZSEF**

műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14

Telefonszám: 114-006 és 117-189

Összes malomszükségleti cikkek megbízható beszerzési forrása



Speciális kazánrepedés-és maródás-hegesztések

Malomipari gépek, traktor- és autóhengerek, hengerfejek, főtengelyek stb. hegesztése

CSILLAGH és WOLF „Elektrohegesztő-Ipar”  
BUDAPEST, XIII., HUBA-UTCA 5/A. TELEFON: 490-317



**GÖRDÜLŐCSAPÁGYAK  
VEZÉRKÉPVISELETE**

**PIRKNER ÉS ZETTNER**

BUDAPEST  
IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 1.

TELEFON: 186-894.

SÜRGÖNYCIM: PIRZETT BUDAPEST.



**WOLFNER  
GÉPSZÍJ  
VILÁGHÍRŰ**

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség  
Budapest, IV., Károly király-út 26.

### A gabona és a liszt szárítása és tárolása

A nemrég elhalt német tudós, Mohs tanár alapján a gabona és a liszt szárítására vonatkozólag a gabona és a liszt szárítására vonatkozólag a következő tapasztalatok szűrhetők le: A német-birodalmi Malomipari Intézet vizsgálatai szerint az 1937., 1938. és 1939. években a nagyméretű gabonák 45%-ának 16% felett volt a víztartalma. Raktározhatónak tekinthető a gabona akkor, ha a víztartalma a 16%-ot nem mulja felül. Raktárbiztosnak, veszélytelenül raktározhatónak pedig akkor, ha víztartalma 14%-on alul van. A szárítás nagy fontosságára tekintettel különböző szárítórészek fejlődtek ki.

Egyike ezeknek a legújabb rendszerű, folytonos üzemű vacuum-kondicionáló készülék. Ez a készülék lehetővé teszi, hogy állandóan betartott 55° C mellett, 40 perc alatt 8%-ig terjedő vízelvonást eszközöljünk a szárítás alá kerülő gabonából. Egyúttal legnagyobb mértékű fizikai gabonajavító hatást érünk el, ami voltaképpen a vákuumkészülék eredeti

célja. A gabona vákuumkezelésének tehát kétféle alkalmazhatósága van. Egyrészt a kondicionálás, az őrlőképesség és a sütőképesség emelése céljából. Másrészt a nedves vagy megázott gabona szárítása.

A liszt tartóssága három tényezőtől függ. A külső nedvességtől, saját nedvességétől és a hőfoktól. A lisztet hosszabb időn át csak abban az esetben tárolhatjuk, ha azt légmentes tartályokban őrzük meg. Ezáltal a tartósságot befolyásoló tényezők egyike, a külső nedvesség megszűnik és csak a liszt saját nedvessége marad döntő tényező. Bádortartályokban lezárt liszt megbízható raktározása 20° C feletti hőfokon csak akkor lehetséges, ha a liszt víztartalmát mesterséges szárítással 10% alá csökkentettük. Lényeges feltétel még, hogy a liszt megőrzésére szolgáló tartály ne legyen vasbádógból, mert a vassal érintkező lisztben katalitikus reakciók indulnak meg, amelyek romlását okozzák.

A liszt szárítására a vákuumszárítás a legelőnyösebb.

### Az ipari munkás kézápolása

A kezek tisztítása az ipari munkában nemcsak a tisztaság követelménye, hanem egyúttal egy fontos rendszabály betegségek elkerülésére, a bőr építésére tartására. Bizonyos anyagokkal való érintkezés súlyos bőrbántalmakat idézhet elő, amely nemcsak tartós munkaképtelenséget okozhat, hanem gyakran arra kényszeríti a beteget, hogy foglalkozását abbahagyja, illetve megváltoztassa. Olyan tisztítószer, amely az ártalmas anyagok eltávolítására a kézről nem alkalmasak, vagy a bőrt közvetlenül is megtámadják, illetőleg ellenálló képességét gyöngítik, gyakran elősegítik az említett megbetegedéseket. Helyes és alapos kéztisztítás, célszerű, hatékony és ártalmatlan tisztítószer használata tehát igen nagy jelentőségű az ipari bőrmegbetegedések elhárításában. Ezért az legyen az irányelv, hogy egy olyan tisztító eljárás, amely a bőrt kellően óvja, bár legyen az körülményes, esetleg időtrábló is, mindig előnyben részesítendő olyan eljárással szemben, amely gyorsan hat ugyan, de a bőrt megtámadja. Ártalmatlan lehet az olyan tisztítószer használata is, amely önmagában véve ugyan ártalmatlan, de csak akkor vezet eredményre, ha a bőrt vele igen erősen kell megdörzsölni.

A legtöbb — nem rendkívül erősen tapadó vagy fészívó szennyeződést — a kézről már egy alapos, kíméletes tisztítás melegvízzel és szappannal, esetleg más megengedett és ártalmatlan kéztisztítószerrel eltávolítja. Különösen zsírok és olajok okozta szennyeződések. A meleg víz egyébként is a bőr kímélésével és szappannal való takarékoskodással jár. Azért ipari üzemekben mindig kellő mennyiségben kell, hogy a munkavállalók rendelkezésére álljon. Könnyen eltávolítható szennyeződést — mint pl. a kormot is — már hideg víz is lemossa, lehetőleg a kéztisztítás után. Igen hasznos a kezek erős mosása és dörzsölése után a kezelet valamely ismert bőrápolószerrel, krémmel bedörzsölni. Ezt különösen olyankor ne mulasszuk el, ha kivételesen benzint, vagy más erősen zsírelvonó szert használunk valamely kézzsennyeződés eltávolítására, ami egyébként történjék a legritkább esetben.

A molnárnál különösen fontos, hogy kezeit ápolja és tisztítsa. Nemesak egészségének megóvása, tehát munkaképességének fenntartása végett, hanem azért is, mert állandóan a liszttel, tehát a legelterjedtebb

és legnékülözhetetlenebb *élelmiszert* foglalkozik. A molnár napjában számtalanszor markol fel lisztet a hengerekből, szitákból és egyéb malomgépekből, hogy azt az őriés egyes folyamatai között megtekintse és ujjai között morzsolgassa, megtapogassa. Mert a liszt „fogása” a tapasztalt molnárnak sokszor többet mond, mint akármilyen szövevényes és hosszadalmas műszaki vizsgálat. A kimarkolt és megmorzsolgatott liszt azután visszakerül a többi közé. Már ez is elegendő ok arra, hogy a molnár kezeit ápolja és rendszeresen tisztítsa.

A dolgozó molnár kezeit leginkább azok a gépek szennyezik be, amelyekkel foglalkozik. Leginkább különféle gépolajok, gépszírok, grafitkenőcsök. Esetleg lakkok és festékek, gyanta és más szíjpolószer. A gépházban, szívmotorok mellett foglalkozókat még kátrány és korom is, elvéve minium és más tömítőanyagok.

A gépolajok, zsírok és hasonló anyagok szennyeződésének eltávolítása a bőrről nem mindig sikerül egyszerű melegvízzel és szappannal. De ilyen esetben sem használjunk olyan szappant, amelyben nagyobb mennyiségű hatékony alkáliák vannak. Mert ezek a szappan tisztítóerejét csak igen kis mértékben fokozzák némely szennyeződéssel szemben, de annál erősebben növelik azt a sok esetben elkerülhetetlen káros befolyást, amelyet érzékeny bőrre még a szappan is gyakorolhat. Ezért állandó kéztisztítószer gyanánt ne használjunk pl. kenőszappant vagy szappanporekat.

Nehezen eltávolítható szennyeződésekkel körömkefe helyett enyhe horzsolószereket is használhatunk, mint pl. szilánkmentes fűrészport, agyagot, kaolint, esetleg finom szitált homokot. Ezeket azonban mindig a kéz beszappanozásával egyidejűleg használjuk a használatuk után kezünket alaposan öblítsük le. Igen hasznos a kezek erős mosása és dörzsölése után a kezelet valamely ismert bőrápolószerrel, krémmel bedörzsölni. Ezt különösen olyankor ne mulasszuk el, ha kivételesen benzint, vagy más erősen zsírelvonó szert használunk valamely kézzsennyeződés eltávolítására, ami egyébként történjék a legritkább esetben.

### Zsidó üzletvezető bejelentése

Zsidónak tekintendő személy *üzletvezetői minőségben* való bejelentése alkalmából vita merült fel arravonatkozólag, vajjon az elsőfokú iparhatóság ezt a bejelentést kötele-e tudomásul venni? A vitában a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter mondta ki a végső szót. Döntésében a következőket állapítja meg:

Az 1922. XII. tc. 10. §-ában foglaltak szerint üzletvezető csak az lehet, aki saját személyében mind azokat a feltételeket igazolja, amelyek az illető iparnak önálló gyakorlásához szükségesek. Minthogy pedig jelenleg az ipar önálló gyakorlásának — bizonyos kivételektől eltekintve — a keresztény származás is előfeltétele, következik, hogy az 1939. évi IV. törvényeikk szemponyjából zsidónak tekintendő személy üzletvezetőként való bejelentése *tudomásul nem vehető*. Természetes azonban, hogy fentieket csak az 1939. évi IV. tc. életbelépése után üzletvezetőként bejelentett zsidónak tekintendő személyre lehet alkalmazni. (50.980/1942. K. K. M.)

### „NOVOREX” bőrszíj

A tökéletes hajlékony nagy szakító erővel, majdnem nyúlásmentes, hajlékony víz- és hőálló, olcsó, minden meghajtáshoz alkalmas. Egyéb gépszíjak. — Varró- és kötőszíjak. „KRAUSZÓL” folyékony szíjkenőcs, csúszás ellen. **KRAUSZ JÓZSEF FIA, BŐR- ÉS GÉPSZIJGYÁR** MARCALI, (Somogy megye). — Alapítva 1850

**LASZLO MEDICAGO**  
KALAPACOS DARALÓ, ACÉL TIPUS, MINDEN LŐERŐHÖZ  
**REKORD**  
SZAB. DERCEORLÓ és KORPAKIORLÓGÉP Malomszükségleti cikkek előnyös árakon! KÉRJE ARJEGYZÉKÜNKET  
**LASZLO ES FIA**  
BUDAPEST V. AKACSMANYU 25  
TELEFON: 15-84-94 15-77-64

## Kendoff Antal

GÉPÉSZMÉRNÖK, MALOMIPARI SZAKÉRTŐ  
**Malomberendezési vállalata**  
BUDAPEST, XIII., LEHEL-U. 64  
TELEFONSZÁM: 298-036, 131-850, 151-333

Elválaszt malomberendezéseket és malomátalakításokat. Állandó nagy raktárkészletek. — Nagy malomleszerelések folyamatban, úgymint: **Concordia Gőzmalom, Budapest, Transdanubia Egyesült Gőzmalomok, Nagykanizsa** stb.

*Lithophob segít!*

Régi vízkövet üzemkőben leszedi, új vízkő képződését megakadályozza!

1 kilogramm alapára ..... 5 pengő

Ismeretét ingyen! — Egyedárusító: **TOLNAI BÉLA ÉS TÁRSA** BUDAPEST, VI., HORN EDE-U. 20. TEL.: 12-13-62

### MALMOK FIGYELMÉBE!

85 kg-os lisztes- és gabonaszákot legolcsóbban kölcsönöz, elad. 50 kg-os négyrétű nátron papírszak, új 55 fillér. Óskeresztény cégi **SZELEI MIHALY** új és használt szak-, ponyva- és zsinagárukereskedés BUDAPEST, IX., SZVETENAY-UTCA 13. TELEFON: 330-772

## EMERGÉ

a tökéletes gumiáruk védőjeje  
**MAGYAR RUGGYANTAÁRUGYÁR R. T.** FÉLSZÁZADOS GYÁRTÁSI TAPASZTALAT

### TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖN

ingatlanokra I., II. helyre és építkezésekre évi 6% kamattal **ÖNÁLLÓ MOLNÁROKNAK** kedvező feltételű kölcsönök hosszabb lejáratra is magántókésektől. — F. SZABÓ, ny. Hókfőnök, SZEGED, Oroszlán-u. 4

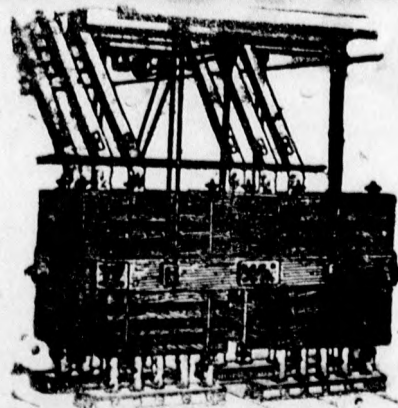
KÁPTALANFA KÖZSÉG ELŐLJARÓSÁGA  
758/1942. sz.

### ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Káptalanfa község tulajdonát képező álló-turbinás, kb. 30 métermázsas napi őrlőteljesítményű, Kígyós-patakon levő vizimalom a hozzátartozó kétszobás lakás, gazdasági épületekkel és 8<sup>3</sup>/<sub>4</sub> kat. hold malomfölddel együtt 1942. évi november hó 28-án, szombaton délelőtti 9 órakor a káptalanfai körjegyzői hivatalban nyilvános árverésen 10 évi időtartamra bérbe fog adatni. A bérlet kezdete 1943. április 1. Kikiáltási hasznobér: 80 mázsa gabona, fele búza, fele rozs. Bónatpénz 500 pengő. Csak molnáripar önálló üzésére jogosító iparigazolvány felmutatása mellett személyesen lehet árverezni és bérletnek a molnáripart személyesen kell gyakorolni. A malom megtekintése és az árverési feltételek ismerete kötelező. Árverési feltételek a káptalanfa körjegyzői hivatalban hétköznap délelőttől megtekinthetők.

Kelt Káptalanfa, 1942. november 1-én.

NEMES LAJOS sk. CSORDÁS ISTVÁN sk.  
körjegyző. bíró.



A szabadalmazott Graepel-féle

## szabadonlengő sikszi

nyugodt és könnyű járása, valamint úgy minőségileg, mint mennyiségileg kiváló teljesítménye által a gyakorlatban a legjobban bevált. Alkalmazható úgy a búza-, mint a rozsmalmokban. — Minden szállítás egy-egy referenciával. Továbbá ajánlja árpakása, árpagyöngy- és kölesgyártó gépeit.

Prospektussal, ajánlattal díjmentesen szolgál!

## GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítéset, gép- és rostalemezgyár,  
BUDAPEST, X., SZLÁVY-UTCA 20-30. (Gergely-utca sarok.)  
Sürgőnyclm: Graepelék, Budapest. Telefon: 149-073. Levélcím: Budapest, X. Postafiók 10.

# HIREK

**— Megkezdte működését az Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség.** A 4430/1942. M. E. sz. rendelet alapján megszervezett Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőség működését 1942 november 1-én, Budapesten, V. Széchenyi-utca 14. szám alatti helyiségében megkezdte. Telefonszámai: 114-650 és 114-659. Az Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőséget az iparban és kereskedelemben alkalmazott munkaviszonyára vonatkozó jogszabályok megtartásának ellenőrzésére és az ezekkel kapcsolatos közigazgatási teendők ellátására szervezték meg. Felügyeleti és ellenőrzési hatásköre az ipartörvény és az ezt kiegészítő és módosító törvények hatálya alá tartozó ipari és kereskedelmi vállalatokra, üzemekre és ügyletekre terjed ki.

**— Ipari tanfolyamok.** Az ipari tanfolyamok országos vezetőségének közlése szerint az alábbi ipari tanfolyamok engedélyezettek: *Kolozsvárott* a m. kir. állami gépipari középiskolában villamos gépkezelői, kazánfűtői, lokomobil-, stabilgépkezelői, motorkezelői- és vezetógépész-tanfolyamok; *Miskolcon:* a m. kir. állami gépipari középiskolában villamos gépkezelői, gőzkazánfűtői, stabilgépkezelői, gázmotorkezelői-tanfolyamok; *Máramarosszigeten:* a m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolában kazánfűtői, lokomobilkezelői, motorkezelői- és gőzgépkezelői-tanfolyamokat. A tanfolyamok kezdetének időpontjára, valamint a tanfolyamokon való részvétel egyéb feltételeire vonatkozólag nevezett intézetek igazgatóságától kell felvilágosítást kérni.

**— Gyászír.** Kurth György tatai uradalmi malombérlő — mint részvétellel értesülünk — f. é. október 28-án, életének 63. évében elhunyt. Temetése általános részvét mellett október 30-án folyt le a római kat. temetőben. Nyugodjék békével!

**— Adatok a német malomiparról.** Az *Ostmarkban* (volt Ausztria) ezidőig 460 malom működik, amely kb. 20.000 főnyi személyzetet foglalkoztat. Ezek között 6 olyan malom van, amelynek napi teljesítőképessége a 10 vagont meghaladja, 5-10 vagongig 10 malom, 1-5 vagongig 25 malom, 1 vagongig és ennél kisebb mennyiségre 419 malom őrlelképes. Az összes malom közül legfeljebb 10% a kereskedelmi malom. A többi mind vámórló, még pedig kifejezetten helyi jelleggel. A vámmalmok túlnyomóan nagy része nemcsak jellegénél, hanem hajtóerejénél fogva is helyhez van kötve, mert több mint 90%-uk vízmalom. A vámmalmok az egész ausztriai rozstermesnek mintegy 2/3 részét dolgozzák fel. A búzának kb. 1/4-1/3 részét. Ők végzik azonkívül a termények darálását is a termelők részére. A kis osztrák malomok többnyire mezőgazdasági üzemekkel, fűrészmalommal stb. kapcsolatosak és igen sok esetben csak ezeknek melléküzemei. A malmok fele csak egyetlen munkást foglalkoztat. Az osztrák malmok is túl vannak méretezve, amennyiben csaknem kétszerannyi az őrlelképességük, mint amennyi gabonát az Osztrákmalom egyáltalán őrölnek. Ugyanakkor a Birodalomban 31.426, a Szudétaföldön 2629 és a Birodalomhoz csatolt esch-morva tartományokban 4765 malmot tartottak nyilván.

**— Mélyreható intézkedések Görögország közellátásában.** A múlt hét folyamán jelent meg az athéni sajtóban *Németország és Olaszország* főmegbízottainak hirdetménye, amely számos intézkedést tartalmaz egyrészt az ország gazdasági és pénzügyi viszonyainak állandósítása, másrészt a lakosság életviszonyainak rendezése céljából. Egyik fontos rendelkezés az élelmiszerek kivitelét, azok kivételével — ilyen pl. az olaj is —, amelyekért más élelmiszerek kaphatók esérébe. Azonkívül fontos intézkedések történtek élelmiszerek behozatala érdekében is. Érdekes, hogy már *Plató*, a híres görög bölcész, *Sokrates* tanítványa is hasonló intézkedéseket követelt a maga idejében. *Solon* pedig, a nagy athéni törvényhozó, minden nyersanyag, elsősorban a gabona kivitelét tiltotta, az olaj kivételével. Így ismétlődik meg időnként a történelem a népek életében.

**— Emelték a búzáratát Japánban is.** A japán földművelésügyi kormányzat a búza átvételi árát általánosságban 20%-kal felemelte. Ugyanennyivel emelték a rozsárakat is. A magasabb átvételi árak arra szolgálnak, hogy a termelőket gabona-termelő területeik növelésére ösztönözzék.

**— Fekete rizs.** Kevesen tudják, hogy a japánok által elfoglalt *Szumatra* szigetén fekete rizs is terem. Ez a rizs egyébként belülről természetesen fehér s csak egy fekete külső hártvának köszönheti fekete színét. Ez a hártva még forró vízben sem válik le s csak gondos hántolás útján távolítható el. A fekete rizs ize és tápláléértéke egyébként semmi sem marad el a fehér rizsé mögött.

**— Svédország gabonatermelése és kenyérellátása.** Svédország az utóbbi években tökéletes ön-ellátásra szorult a gabona tekintetében, ami már csaknem válságot idézett elő a közeljövőben. Búza és rozstermése az 1931-40. években átlag kerekén 10 millió q-t tett ki. Ezzel szemben békebeli önszükséglete 8.600.000-9.200.000 q-ra rugott, mely mennyiségből a vetőmag 1,2 millió q volt. Ennek dacára a svéd kormány a háború előtti években előrelátásból igen tekintélyes gabonataralékokat gyűjtött. Így a gabonabehozatal 1938-ban 2,2 millió, 1939-ben 3,9 millió, 1940-ben 3,4 millió q-ra emelkedett. A svéd gabonatermelés készlete 1939 július 31-én 3.140 millió q, 1940-ben ugyanezen napon 4 millió q volt. Az 1940. évben azonban csupán 6.860 millió q, 1941-ben csak 6.102 millió q volt a kenyérgabonatermés, tehát mindkét évben csak kb. fele termelt meg a 12 millió q-t kitevő 1939. évbéli termésnek. Tehát a belső szükségletnek csupán kétharmad része. Ha abból indulunk ki, hogy az 1941-42. termésév elején a Gabonafarsaság — legjobb esetben is — 1,25 millió q készlettel rendelkezett, akkor az 1941. évi termésével együtt 7,35 millió q gabona állott az ország rendelkezésére. Ebből a termelők ellátására 2,5 millió q-t kellett visszahagyni, beleszámítva a vetőmagot is. A takarékosági rendszabályok útján mérsékelt szükséglete a többi lakosságnak 5 millió q-ban volt megállapítva. Így az ország egész gabonaszükségletét a békebeli átlagos 9 millió q-val szemben 7,5 millió q-ra szorították vissza. Ezt a készletet azonban alig fedezte az új termés és a tartalékok. A hiányzó mennyiséget részben árpával, részben nagynehezen elért behozattal fedezték. Így is teljesen készlet nélkül maradt az ország az 1941-42. termésév végével. Annnyira, hogy egy újabb rossz termés komolyan veszélyeztethette volna az ország kenyérellátását. Szerencsére azonban az idén 8.843.000 q gabona termelt, amiből 4.519.000 búza és 4.324.000 q rozs. Így a folyó gazdasági évre az ország kenyérellátása teljes mértékben biztosítva van.

**— Különböző lisztptóliszerek Törökországban.** Mint már megírtuk, legutóbb a *Manissa* kerületben kísérletezések folytak a kenyérlisztnak *maszolaszólóval* való keverésére. Most pedig a Fekete-tenger mellékén levő *Kerrasant* városból jelentik, hogy a város környékén levő földimogyoró termelő kerületek termésének felhasználásával a kenyérliszthez 10% földimogyoró-liszttel kevernek. *Ordu* városban pedig — a hosanló nevű tartomány székvárosában — a búzakenyérliszthez 35% burgonya keverését rendelték el.

**— A rizstermes lefoglalása Egyiptomban.** Tisztambultól jelentik, hogy az egyiptomi földművelésügyi miniszter az új rizstermesre vonatkozólag akként rendelkezett, hogy azok a termelők, akiknek rizszel bevetett területe 5 hektáron alól van, a rizs beszállításától mentesek, 5-10 hektárnyi vetőterület tulajdonosai össztermesüknek 1/4 részét, 10-100 hektárig a termés felét és 100 hektáron felüli birtokok a rizstermes háromnegyed részét kötelesek az államnak beszállítani.

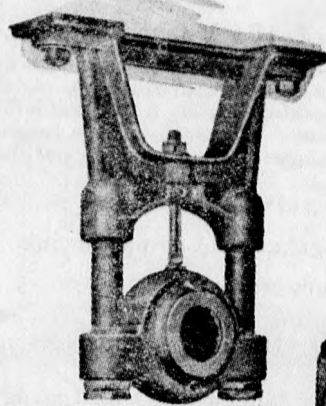
**— Malombérlés.** *Vitéz Győri Pál* ceglédberceli főmolnár öt évi időtartamra kibérelte az élesdi négyjáratú, visszaöntéses, szivógázmoztorral meghajtott malmot, amelyet már át is vett és mint vámszeremalmot fog tovább vezetni. A bérelthez sok szerencsét kívánunk.

**— A Soroksári Gőzmalom beolvasztása.** A *Soroksári Gőzmalom Ledofsky Géza Rt.* tulajdonosa a Soroksári Textilipar érdekkörébe került, amely most a malomrészvénytársaságot magába olvasztotta. Ennek következtében a beolvadt malomrészvénytársaság felhívja hitelezőit, hogy követeléseiket záros határidő alatt jelentsék be.

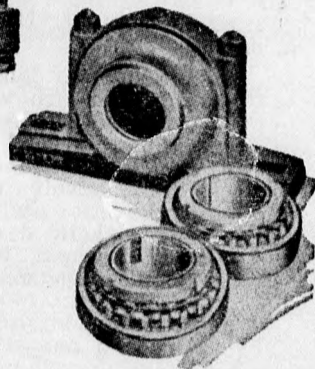
**— A malomipar helyzete Transznisziában.** A Dnyeszter és Bug közötti kb. 40.000 km<sup>2</sup> kiterjedésű, 2,5 millió lakosú termékeny területen, amelyet biztosítás, megmunkálás és gazdasági kihasználás végett a Németbirodalom *Romániára* bízott s amelyet a románok *Transznisziának* neveztek el, a bolsevisták uralma alatt 409 gőzmalom, 101 növényi olajgyár és 24 nagyobb gabonatarház működött. Ezekből a kivonuló bolsevisták pusztításai után csupán 40 gőzmalom, 12 olajgyár és 8 tarház maradt épen. Romániai jelentések szerint azóta az elpusztított üzemek közül 351 gőzmalom, 88 olajmalmot és 16 tarházat sikerült újból helyreállítani és üzembe helyezni. A meglepően rövid idő alatt végbemenő helyreállítási munkálatokban természetesen a német tudás és gyakorlati támogatás játszott a főszerepet.

**— Banánliszt Spanyolországban.** Spanyolországban a búzaliszthiány következtében egyre nagyobb mértékben terjed a *banánliszt* fogyasztása, illetve kenyérliszthez való keverése. A banánlisztet a Guineából származó banánból nyerik, miután azt előbb megfelelő szárítókészülékekben szakszerűen kiszárítják és megőrlik. Tisztán is használják különféle tészták és sütemények készítéséhez. Ize kitűnő, élettani tápértéke pedig elsőrendű.

## SKF KÖZLŐMŰELEMÉK beépítése



gazdaságos és üzembiztos



Korszerűen és gazdaságosan tervezett és átépített közlőműveket és malomipari munkagépeket (malmok, keverők, sziták, darálókat, felváltó, stb.) készített az elmúlt években és szerelünk a tervezést és kivételést a legmodernebban végzik el. Katalógusokat, ismertetőket az érdeklődőknek rendelkezésre bocsátunk, terveket, költségvetéseket díjlanul készítünk.

SKF

SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY R.-T.  
BUDAPEST, IX. ULLÓI-UT 55.

## ÚJ PAPIR-LISZTES-ZSÁKOT

háromrétű valódi nátronpapírból talppal ellátva, 50 kilogramm befogadásához

darabonként 42 fillérért

500 darabig — engedély nélkül — azon felül mennyiség — engedélyre, azonnal szállít!

Salva

MŰSZAKI CEGNÉL, Telefon: 298-559  
BUDAPEST, V., CSANÁDY-UTCA 5. SZ.

Legengőrgő lovaskocsin

### ÚJÍTÁS!

a gumihidny idejére lemerelhető vastalprú kerekek!

Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL  
MAGYAR RÉSZEVEZÉNYTÁRSASÁG  
Budapest, V. Mátyás király utca 31.

EMAG-rendszerű

# „SZITTYA” tengericsírátlanító és darálóberendezés

a csírátlanítást és darálást teljesen új eljárás szerint végzi és a tengeriőrlelést leegyszerűsíti.

Gyártja:

VADÁSZTÖLTÉNY-, GYUTACS- és FÉMÁRUGYÁR Rt.

(azelőtt ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR)

Budapest, VI., Váci-út 19.

Telefon: 298-960.



Sürgönyim: EMAG



## FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLEMÉNYEI

### MEGHÍVÓ.

A Főmolnárak Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15. napján, határozatképtelenség esetén **1942. évi november hó 22. napján délelőtt 11 órakor** Budapesten, VI. gróf Zichy Jenő-u. 4. sz. alatt, az Országos Iparegyesület székházában

#### rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a tagokat ezúton meghívjuk.

#### Tárgysorozat.

- Elnöki megnyitót.
- Az 1942 október 11-i rendes közgyűlés határozatai alapján:
  - A Szövetség felterjesztése az Iparügyi Miniszter Úrhoz a malombérletek szakemberek részére való juttatása tárgyában.
  - Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a volt megszállt területeken gyakorlatot szerzett, előrehaladott koruk és kellő nyelvtudás hiánya miatt mestervizsgát tenni képtelen molnárak daráló-engedélyhez juttatása tárgyában.
  - Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a kontárkérdés gyökeres megoldása tárgyában.
  - Felterjesztés az Iparügyi Miniszter Úrhoz a munkabérendeletek megtartásának különösen a visszacsatolt területeken való fokozottabb ellenőrzése tárgyában.
- A szövetségi alapszabályok többrendbeli módosítása, különös tekintettel a malombérlők szövetségi tagságára, valamint az 1942 október

11-i közgyűlés határozmányaira. (Tárgyalásra kerül az alapszabályok 1., 2., 3., 6., 8., 10., 11., 13., 15. és 16. §-ainak módosítása iránt előterjesztett javaslat.)

- Tisztújítás.
- Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 8. §-a szerint a rendes tagok csak akkor gyakorolhatják szavazati jogukat, ha egyévi tagdíjnál nagyobb hátrálékban nincsenek.

Az alapszabályok 11. §-a szerint a szavazás rendes tagnak adott meghatalmazás útján is gyakorolható, a meghatalmazott azonban ötnél több szavazatot így sem adhat le.

Az alapszabályok 12. §-ának i) pontja szerint a közgyűlésen csak oly indítványok tárgyalhatók, amelyeket legalább 8 nappal a közgyűlés előtt juttatnak az elnökséghez.

Budapest, 1942. évi október hó 22. napján.

dr. Görgey s. k.  
orsz. elnök

Vörös s. k.  
ü. v. elnök.

### MEGHÍVÓ.

A Főmolnárak Országos Szövetsége 1942. évi november hó 15-én d. e. fél 11 órakor Budapesten, VI. gróf Zichy Jenő-utca 4. szám alatt, az Országos Iparegyesület székházában **választmányi ülést** tart, amelyre a választmányának hivatalbóli és választott tagjait ezúton meghívom.

Tárgy: Folyó ügyek. Rendkívüli közgyűlés előkészítése. Jelölések a tisztújításra.

Budapest, 1942. évi október hó 22. napján.

Vörös Gyula s. k.  
ügyvezető elnök.

## Miről lesz szó a FOSZ rendkívüli közgyűlésén?

Az 1942 október 11-i rendes közgyűlésen éles kifakadások hallottunk józan és higgadt molnároktól a malombérletek, illetve a malombérlők tárgyában. Hallottunk olyan panaszt, hogy egy községben pályázott a malombérletre egy öreg, tanult, alapos gyakorlattal rendelkező molnár és egy kovácsmester. Vajon ki kapta meg a bérletet? Számos ilyen párhuzamot állíthatunk fel az elhangzottak alapján. Ez ellen tenni kell. Hogy ezt a feladatot miért vállalja magára a FOSZ, amely tulajdonképpen a főmolnárak tömörülése, erre a kérdésre nagyon egyszerű a felelet. A szövetségi alapszabályok szerint a Szövetség a tagok társadalmi és anyagi színvonalának emelésére, tisztességes megélhetésük biztosítására stb.-re törekszik.

Nem kell-e ezek után a FOSZ-nak örömmel üdvözlölnie minden tagját, aki önjerejéből odáig jutott, hogy alkalmazott helyett a maga gazdája lehet, ha malmot venni nem is tud még, de bérletet? Nem kell-e tehát a Szövetségnek minden erejével támogatnia azt a tagját, aki ezenül a maga lábán akar megállni? És ha már saját lábára állt az a molnár, miért ne lehessen továbbra is érdeklődésünk tagja? Mert olyan hangok is hallatszottak, hogy a malombérlők, miután már nem alkalmazott molnárok, ne lehessenek a Szövetség, illetve a vezetőség tagjai. Kérdezzük, ha ők, miután önállósították magukat, nem tagadnak meg minket, miért tagadjuk meg őket? Biztosítjuk őket, nem fogjuk őket megtagadni, ha önállóak akarnak lenni, támogatni fogjuk őket, viszont már most kérjük, ha sikerül terüket, ők se tagadjanak meg minket!

Tény, hogy az alapszabályok szerint a Szövetség rendes tagjai csak alkalmazott molnárok lehetnek. Ezért kívánjuk az alapszabályokat módosítani és megteremteni a formai lehetőségét is annak, hogy az önálló malmai szakemberek, de hangsúlyozzuk, csak a tanult, szakképzett molnárok, a Szövetség tagjai lehessenek.

Megértjük az öreg molnárokat, akik két kezük keserves munkájával csak magas korbán jutottak oda, hogy önállósíthassák magukat. Megértjük különösen azokat, akik 20 évi idegen elnyomatás alatt éltek és bizony — ha anyanyelvüket nem is felejtették el — kijötték a magyar nyelv gyakorlatából.



**FELEKI**  
napraforgóhaja lógép

különösen bevált

Megrendelhető:

**KEMÉNY MANÓNAI**  
Budapest, V. Akadémia-u. 21

Véleményünk szerint nagyon súlyos teher számukra a mestervizsga, különösen annak elméleti része. Ezért nem méltánytalan az ő szerény kérelmük: jussanak daráló-engedélyhez mestervizsga nélkül, vagy legalább is elégedjenek meg náluk a gyakorlati vizsgával. És itt kell szólnunk a vizsgabizottságokról is. Egy-két dícsérendő kivételtől eltekintve, szinte az országban oly vizsgabizottságok működnek, melyben ha molnárt vizsgáztatnak, molnár nem foglal helyet. Természetes azután, hogy az ilyen vizsgabizottságok nem a gyakorlati tudásra, hanem az elméletre helyezik a súlyt. Így keresztlétegy a vizsgán az, aki ismeri a malom berendezését, de azt nem tudja, mi az őrlés, ezzel szemben a könyvből tanulható elméleti tudását csillogtatja, ismeri az OTI-rendeleteket stb. és megbukik a vizsgán az, aki kellő gyakorlattal rendelkezik ahhoz, hogy egy darálóban maga és családja eldolgozassék, de az OTI-rendeleteket, melyekre soha szüksége nem lesz, nem ismeri. Hisszük, hogy ezen az iparügyi miniszter úr jóindulata segíteni fog és mi megkíséreljük ennek a jóindulatnak a megszerzését.

Még most is, amikor számos molnártestvérünk vérzik a határokon túl, még most is rengeteg állástkereső hirdetést olvashatunk. Mi lehet ennek a magyarázata? Csak az, hogy még most is kontárok állanak a malmai gépek mellett, akik legjobb esetben betanított napszámosok. Sokszor hangoztattuk, hogy el a gépek mellől a kontárokkal! A malomban csak tanult molnároknak van helye, a napszámosok csak szakoljanak! Sajnos, nemcsak a malomtulajdonosok, de a főmolnárok és kezelők sincsenek eziránt megértéssel. Mi lehet a folytatás? Csak az, hogy a már ügyis meglehetősen sok rendelet mellé ismét újabb miniszteri rendelet fog sorakozni, mert a kérdés rendeleti szabályozását fogjuk az iparügyi miniszter úrnál szorgalmazni.

Hinné-e az ember, hogy még ma is vannak malmok, amelyek a minimális munkabérenél is kevesebbet fizetnek? Ma is, amikor oly kevés a jó szakember és amikor oly nagy a drágaság?! Ne csak a malomtulajdonosokban és ne csak az árromboló kontároknak keressük azonban a hibát! Hibásak maguk a molnárok is, akik olesó pénzért mérk a tudásukat. Az ilyen molnároknak nem tennék egy lépést sem, de ártanak ők a többieknek, ezért tartja szükségesnek a FOSZ, hogy a munkabérendelet betartásának fokozottabb ellenőrzését szorgalmazza illetékes helyen.

Szerkesztésért és kiadásért felelős:  
**DR. KARÁCSON JENŐ**

Merkantíli-nyomda (Felelős vezető: Horváth Ferenc), Budapest, VIII., Vajda Hunyad-utca 43. szám



## Eredeti KREFELDI hernyóselyem szitaszövetek Magyarországon is kaphatók.

Szavatoltan elsőrangú minőség. Meglepően olcsó árak.

Vezetékpóliselet:

**HOFER** MŰSZAKI OLAJ ÉS VILLAGOSSÁGI KFT.  
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 55. SZ.  
Telefon: 228-289

## A valódi „ZÉNOL” szíjkenőcs

az Ön üzemében is nélkülözhetetlen.  
Csakis eredeti minőséget szállítunk.

Gyártja:

**Bachrach Testvérek mérnökök cég**  
Budapest, VII., Szövetség-utca 36/b. sz.

## Használt malomipari gépeket, hengersizégeket

veszünk, cserélünk

Forduljon bizalommal:

**Rácz Armin és Társa céghez**  
Budapest, VI., Ó-utca 7. Telefon: 118-698 és 125-011

NÁTRON

## PAPIRZSÁK

minden méretben, 1-2-3-4-5 és többretű  
minden örleményhez, hüvelyeshez.

Közvetlenül szállítja a

## PAPIR- ÉS PAPIRZSÁKÜZEM

BUDAPEST, III., ÁRPÁD FEJEDLEM-ÚTJA 47

TELEFON: 152-308

Különleges árajánlatunk:

**50 kg.-os**

**3-rétű liszteszsák 44 fillér**

minden felárral együtt.

**500 darabig igénylés nélkül**  
raktárról szállítható!

## „COLUMBA-LILIPUT”

nagyteljesítményű triór

**kis- és középalmoknak**

Kiseb szemvesztéssel tökéletesebben trióroz,  
mint a lassúforgású trióringer



## STAHEL ÉS LENNER

TRIÓR- ÉS LEMZLYUKASZTÓGYÁR RT.

Budapest, VI.,

Országbíró-utca 44-46. sz.